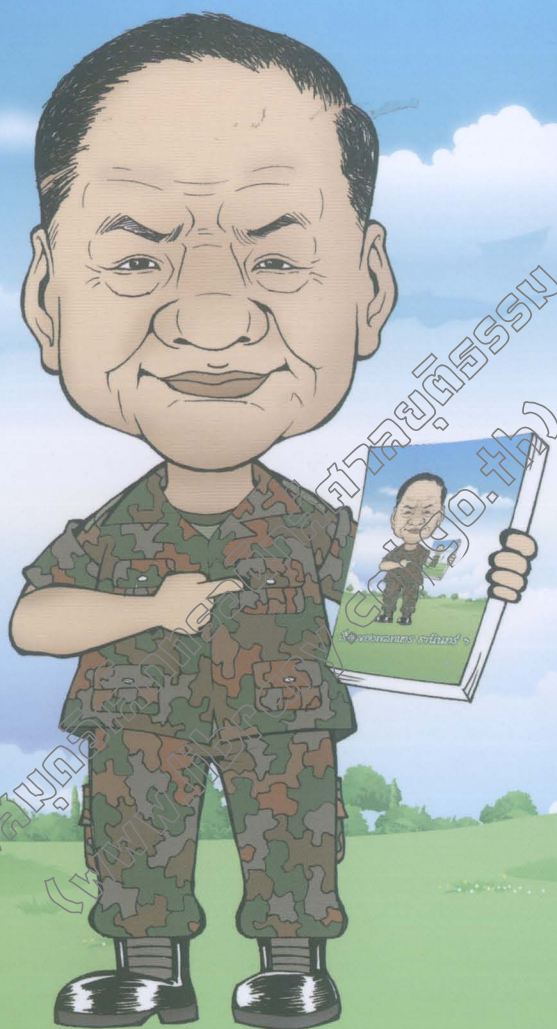

24

มิ.ย. 54

เรื่องของพลทนาย ธานินทร์ ๑

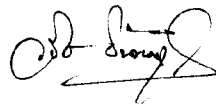

เรื่องวอลทอลนาร ธานีทร์ ๑

คำนำ

บทประพันธ์เรื่องของพลทหารธานีรินทร์เล่มนี้ เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ตรงจากชีวิตจริง ในระหว่างการรับราชการทหารที่แผนกเตรียมการยานเกราะ กองพลทหารม้า กองทัพบก ของศาสตราจารย์พิเศษธานีรินทร์ กรัยวิเชียร เนื้อหาในทหการพรรณาคความเปี่ยมด้วยสาระและอรรถสครบถ้วนทุกกระบวนการ ความในขณะเดียวกันก็ได้แฝงเร้นเกร็ดความรู้ข้อคิดเห็นต่างๆในการครองตน และดำรงตนไว้อย่างแยบยลมากมายไม่ว่าเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต การรักษาระเบียบวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ ความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน การรู้จักกาลเทศะ และความอดทนอดกลั้นในขณะที่ท่านปฏิบัติหน้าที่เป็นพลทหารข้าราชการชั้นผู้น้อยโดยมิได้ถ้อยศศักดิ์ตำแหน่งความรู้ ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ทำให้ยากยิ่งในปัจจุบันควรค่าแก่การเป็นอาหารใจสอนใจแก่บุคคลทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต

สำนักงานศาลยุติธรรมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณศาสตราจารย์พิเศษธานีรินทร์ กรัยวิเชียร ที่ได้กรุณามอบต้นฉบับที่เรียบเรียงด้วยตนเอง อนุญาตให้สำนักงานศาลยุติธรรมจัดพิมพ์เผยแพร่ในโอกาสงานมหัศจรรย์ครบรอบ ๘๔ ปีของท่านในปี ๒๕๕๔ นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอขอบคุณนายแพทย์จักรธรรม ธรรมศักดิ์ผู้จุดประกายในการนำข้อเขียนอันทรงคุณค่านี้มาพิมพ์เผยแพร่เพื่อเป็นวิทยาทานแก่ผู้สนใจ รวมทั้งร่วมสนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้จนสำเร็จลุล่วงเรียบร้อยไปอย่างดียิ่ง

(นายวิรัช ชินวินิจกุล)

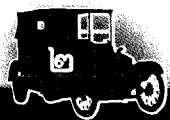
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔

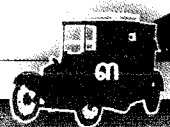
เรื่องของพลทหาร ธานินทร์ ฯ

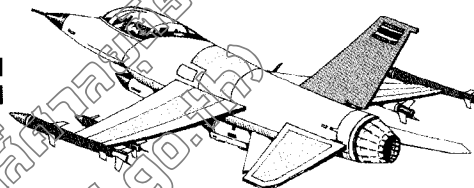
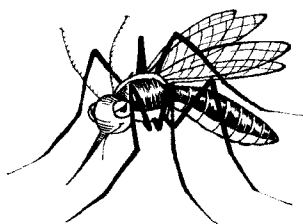
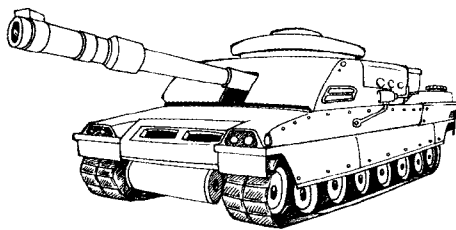
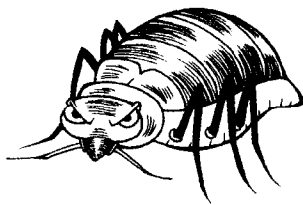
(นายธานินทร์ กรัยวิเชียร รับราชการทหารที่แผนกเตรียมการ โรงเรียนยานเกราะ
กองพลทหารม้า กองทัพบก ระหว่างวันที่ ๘ เมษายน ๒๔๙๘ - ๗ กรกฎาคม ๒๔๙๘)

ผมเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาอยู่ได้ ๘ วัน ก็ต้องไปรับการเกณฑ์ทหารที่วัดหัวลำโพง เมื่อแพทย์ตรวจร่างกายแล้ว ผมก็ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับราชการทหาร มีนายทหารหนุ่มจากกองพลทหารม้ามารับผมไปรายงานตัวและจัดส่งไปสังกัดโรงเรียนยานเกราะ กองพลทหารม้าที่บางกระปือ ผมไม่ได้เอ่ยถึงวุฒิที่ผมได้รับจากต่างประเทศ เพราะผมไม่ประสงค์จะได้รับสิทธิพิเศษอันใด นอกจากจะมารับราชการทหารโดยหนึ่งก็ตามกฎหมายเท่านั้น นอกจากนั้น ผมคิดว่าหากพูดมากไปอาจจะเป็นที่เขม่นของบรรดาเพื่อนทหารเกณฑ์ และบรรดาทหารเก่าด้วยก็เป็นได้ ผมได้รับคำสั่งให้ไปสังกัดแผนกเตรียมการของโรงเรียนยานเกราะ อันมีพลตรี ชายน้อย โกมารกุล ณ นคร เป็นหัวหน้าแผนก ขณะนั้นท่านมียศเป็นพันตรี สำเร็จการศึกษาวิชาการทหารมาจากกองทัพนาวีประเทศเยอรมัน ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ท่านมีบุคลิกที่น่าประทับใจมาก ท่านเป็นคนตรง รักษาระเบียบวินัยเคร่งครัด สองสะท้อนให้เห็นวินัยของทหารเยอรมันในตัวของท่านเป็นอย่างดี แผนกเตรียมการเป็นแผนกที่มีระเบียบวินัยเป็นเยี่ยม สะอาดเรียบร้อยที่สุด อาหารการกินสะอาดและสมบูรณ์ เพราะท่านควบคุมเอง โถส้วมของแผนกและของทุกหน่วยงานที่แผนกเตรียมการรับผิดชอบ “ต้องสะอาดเหมือนขามข้าว” มิฉะนั้นท่านจะให้ผู้รับผิดชอบใช้มือล้าง และจะไม่ได้กลับบ้านตอนสุดสัปดาห์ พื้นที่ทำงาน ประตู หน้าต่าง จะมีฝุ่นละอองไม่ได้ แม้แต่หลังวงกบประตูและหน้าต่างก็จะมีฝุ่นจับไม่ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นระเบียบ ไม่ว่าจะเป็นเตียงนอน หมอน มุ้ง โต๊ะทำงาน เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องใช้ไม้สอยของแผนก ฯลฯ

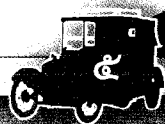

คืนแรก ๆ ผมนอนไม่ค่อยหลับ เพราะเรือดและยุงค่อนข้างชุม คืนหลัง ๆ ใช้ ดี.ดี.ที.ฉีด จึงค่อยสบายขึ้น ตัวเรือดนั้นมากับเสื้อผ้าของทหารที่มาอยู่ใหม่ ส่วนยุงก็เกิดตามที่หิมน้ำขังและโอ่งน้ำซึ่งมีทั่วไปในสมัยนั้น ถึงจะมีมุ้งเตียงนอนก็เป็นเตียงล่องขึ้นพื้นไม้กระดานมีช่องว่างให้เรือดและยุงซ่อนตัวอยู่ได้ ในหมู่ทหารสมัยนั้นเราเรียกเรือดว่า “รถถัง” เรียกยุงว่า “เครื่องบิน” ต่อมาเมื่อทำความสะอาดกันอย่างจริงจังแล้วปัญหาก็ลดลงไปมากทำให้หลับได้สบายขึ้นผมอยู่มาได้สักไม่กี่คืนประมาณตีสี่ของเช้ามีดวงหนึ่งผมได้ยินเสียงคนร้องดังลั่นว่า “แม่จ๋า” จนหลายคนสะดุ้งตื่นปรากฏว่าเสียงนั้นมาจากเพื่อนทหารใหม่ของผมคนหนึ่งเป็นชาวนาเมืองสุพรรณเขานอนละเมอถึงแม่เนื่องจากไม่เคยจากบ้านและจากแม่ไปไหนเลย เพิ่งจากอ้อมอกแม่เพื่อไปเป็นทหารในคราวนั้น

พอถึงเย็นวันเสาร์ ผมก็ได้รับอนุญาตให้กลับบ้านได้ เช่นเดียวกับเพื่อน
ทหารใหม่ร่วมรุ่น ตอนนี้องที่ผมได้เริ่มเห็นความแตกต่างระหว่างการเป็นพลเรือน
ธรรมดากับการเป็นพลทหาร ที่ออกมานอกกรมกอง นับตั้งแต่ขึ้นรถโดยสาร
ประจำทางกลับบ้านและเข้ากรมกองทั้งคนขับและกระเปารถประจำทางแสดงอาการ
รังเกียจเด็ดฉันท้มอย่างออกนอกหน้า แม้จะยื่นสติกเกอร์โดยสารให้เขาก็ไม่รับ
แล้วยังแสดงกิริยาเป็นทำนองว่าอย่าไปลองใจเขาเลย ถึงอย่างงี้เสียเขาก็ไม่
เก็บค่าโดยสารทหารอยู่แล้ว เวลาผมจะขึ้นรถประจำทางนั้น ผมรอขึ้นที่ป้ายจอด
รถประจำทาง เขาก็ไม่หยุดให้ผมขึ้น นอกจากจะมีผู้โดยสารอื่น ๆ รอจะขึ้นหรือ
จะลงด้วยนั้นแหละผมจึงจะขึ้นรถโดยสารคันนั้นได้ สมัยนั้นยังมีรถรางแล่น
อยู่ในกรุงเทพฯ ด้วย ผมก็ประสบปัญหาเดียวกันนี้ในการขึ้นรถรางและการชำระ
ค่าโดยสารรถรางด้วยเหมือนกัน

วันหนึ่ง พี่พลตรี กรวิชัยร พี่สาวคนเล็กของผมจะเลี้ยงอาหารกลางวัน
ผมที่ภัตตาคารมีชื่อแห่งหนึ่ง บังเอิญผมไปก่อนเวลานัด ผมแต่งเครื่องแบบพลทหาร
เพราะผู้บังคับบัญชาสั่งกำชับไว้ตลอดมาว่า ทหารออกนอกบริเวณกรมกอง
ต้องแต่งเครื่องแบบในทุกโอกาส ผมนั่งรอพี่สาวของผมอยู่ที่ห้องอาหารในภัตตาคาร
ผู้เสิร์ฟอาหารมาถามผมด้วยน้ำเสียงไม่เป็นมิตรว่า “มาทำอะไร?” ผมก็งง
ที่ถูกถามในเรื่องที่ไม่น่าจะถาม แต่ผมก็ตอบไปตามปกติว่ามารับประทานอาหารที่นี้
แต่ผู้ถามแสดงสีหน้าเหมือนกับว่าผมไม่มีสิทธิจะรับประทานอาหารที่นั่น
และเขาก็ไม่ให้บริการน้ำดื่มแก่ผมก่อนที่สาวผมมาด้วย ถ้าวันนั้นผมไม่หิวถึงขนาด
ผมก็อยากจะชวนพี่พลตรีไปรับประทานอาหารที่อื่นมากกว่า

แม้ผมจะไม่ได้รายงานหรือแจ้งให้ทางการทราบว่าผมมีวุฒิโดยสำเร็จการศึกษามาจากต่างประเทศด้วยก็ตาม อยู่มาได้สัก ๑ สัปดาห์ มีเพื่อนรุ่นน้องของผมหลายคนสำเร็จการศึกษาจากแซนด์เฮิสต์ (SANDHURST) อันเป็นโรงเรียนนายร้อยทหารบกของอังกฤษ (THE ROYAL MILITARY ACADEMY) มารับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตรอยู่ที่กองพลทหารม้าเหมือนกัน เขาจำผมได้ก็เข้ามาทักทายผมอย่างกันเองในขณะที่ผมกำลังอ้างหาผู้ร่วมกับเพื่อนทหารเกณฑ์รุ่นเดียวกับผมอยู่หน้ากองบังคับการของโรงเรียนยานเกราะ ต่อมาเมื่อมีผู้ไปรายงานฯ พณฯ พลเอก ขาดิยาช ชุณหวัด ผู้บังคับการโรงเรียนยานเกราะซึ่งขณะนั้นมียศเป็นพันเอกว่า มีทหารเกณฑ์ผู้หนึ่งสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศฯ พณฯ พลเอก ขาดิยาชฯ ก็เรียกผมให้ไปพบ หลังจากท่านได้ซักไซ้ไล่เลียงถึงความเป็นมาของผมที่ได้รับการเกณฑ์ทหารและเรื่องการศึกษาจากอังกฤษ ท่านมีคำสั่งให้ผมไปช่วยทำหน้าที่เป็นล่ามและเป็นทหารรับใช้ของนายทหารอเมริกันสังกัดหน่วยจัสแม็ค (JUSMAG) ชุดที่มาช่วยงานที่โรงเรียนยานเกราะ นายทหารอเมริกันชุดนี้มี ๕ นาย หัวหน้าหน่วยคือ พันโทเนมัน (NEIMAN) มีผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอีก ๔ นาย มียศพันตรี, ร้อยเอก, ร้อยตรี และจ่า ตามลำดับ นายทหารอเมริกันทั้ง ๕ นาย ชุดนี้ทำงานในห้องเดียวกันกับ ฯพณฯ พลเอก ขาดิยาชฯ ห้องทำงานนี้เป็นห้องโถง กว้างประมาณ ๑๐ เมตร ยาวประมาณ ๒๔ เมตร ในห้องนี้ยังมีนายทหารชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายไทยนั่งทำงานอีก ๗ - ๘ นาย ห้องนี้จึงเป็นห้องประชุมอย่างไม่เป็นทางการ และเป็นที่พบปะของบรรดานายทหารชั้นผู้ใหญ่ของกองพลทหารม้าด้วย ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งขณะนั้นเป็นพันโทผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ ๕ และ ฯพณฯ พลตำรวจเอก ประจวบ สุนทรางกูร

เป็นพันโทผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ ๔ ซึ่งทั้งสองกองพันนี้อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับโรงเรียนยานเกราะทั้งสองท่านมาพบปะกับ ฯพณฯ พลเอกชาติชายฯ และนายทหารชั้นผู้ใหญ่อื่น ๆ รวมทั้งนายทหารอเมริกันที่ห้องนี้เสมอ ผมได้รับคำสั่งให้ตั้งโต๊ะทำงานข้างโต๊ะกลุ่มนายทหารอเมริกัน พันโท ไนมัน เป็นโสด เครื่องขริม ขยันขันแข็งมาทำงานเวลา ๗.๐๐ น. และกลับ ๑๗.๐๐ น. ทุกวัน นายทหารอเมริกันผู้ได้บังคับบัญชาจะมาถึงที่ทำงานก่อน และกลับทีหลังพันโท ไนมัน เล็กน้อย ส่วนผมเองก็กินนอนและทำงานประจำอยู่ที่แผนกเตรียมการกองบังคับการโรงเรียนยานเกราะอยู่แล้ว ตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง จึงอยู่เป็นสามและรับใช้นายทหารอเมริกันชุดนี้ได้เต็มที่.

พันโท ไนมัน วิศวกรวิจารณ์กองทัพไทยและทหารไทยให้ผมฟังเป็นครั้งคราว สำหรับ ฯพณฯ พลเอก ชาติชาย ฯ ซึ่งเขาทำงานร่วมด้วยโดยตรงนั้น เขาเคารพและศรัทธาเขาขนานนามท่านว่าเป็น “A MAN OF ACTION” ผู้เข้มแข็งและสร้างสรรค์ และเขาเห็นว่าโรงเรียนยานเกราะเป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพจัดระบบงานดีมีอุปกรณ์การสอนครบครันทันสมัย.

เนื่องจากระยะนั้นเป็นระยะแรกที่หน่วยทหารต่าง ๆ ของเรามีที่ปรึกษาทางการทหารของสหรัฐอเมริกาเข้ามาช่วยเหลือ คือ หน่วยจัสแม็ก (JUSMAG) ที่กล่าวถึงนี้ บรรดานายทหารไทยทั้งชั้นผู้ใหญ่และผู้น้อยต่างก็เริ่มสนใจกระตือรือร้นเรียนภาษาอังกฤษกันอย่างจริงจัง มีนายทหารชั้นผู้ใหญ่ท่านหนึ่งขอให้ผมไปสนทนาภาษาอังกฤษกับท่านที่บ้านพักของท่านในบริเวณกรมทหารเดียวกัน ในเวลาเข้าก่อนถึงเวลาทำงานสัปดาห์ละ ๒ - ๓ ครั้ง ท่านมีความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษมากและมีความวิริยะอุตสาหะสูง ท่านและภริยาของท่าน

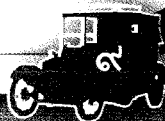
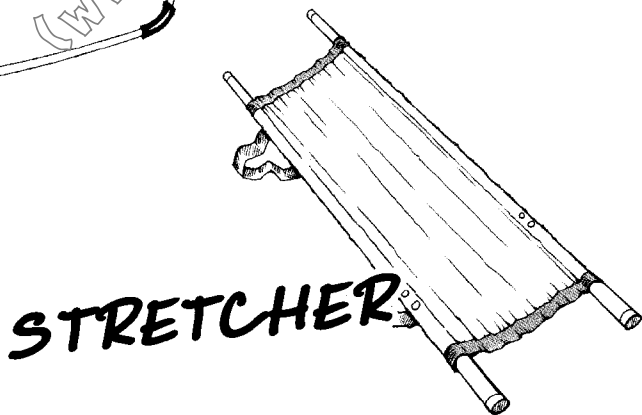
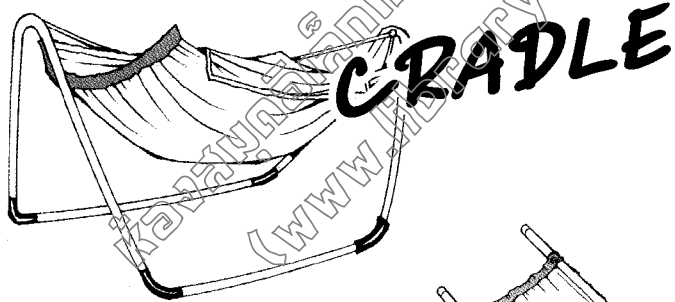

ตอนรับขับสู้และให้เกียรติแก่ผมเป็นอย่างดี ตอนเช้าท่านจะส่งรถประจำตำแหน่งของท่านมารับผมที่แผนกเตรียมการไปรับประทานอาหารเช้าพร้อมกับท่านและภริยาและให้รถของท่านมาส่งผมเมื่อเสร็จภารกิจแล้วทุกครั้งวันแรกพอไปถึงท่านก็ขอให้ผมถอดเสื้อเครื่องแบบเพื่อรับประทานอาหารเช้ากับท่าน ผมไม่ได้ถอดเสื้อตามคำสั่งของท่าน ผมอ้างว่าผมไม่ร้อน ท่านก็คะยั้นคะยออยู่อีก ๒ - ๓ ครั้ง ผมก็ยืนยงตามเดิม การสนทนาและการรับประทานอาหารเช้าวันนั้นผ่านไปด้วยดี วันรุ่งขึ้นท่านขอให้ผมถอดเสื้อเครื่องแบบอีก ผมก็ปฏิบัติตามคำขอของท่านโดยดี ภริยาของท่านพูดที่เล่นทีจริงกับผมว่า “อ้อ ! วันนี้เสื้อคอกลมมาด้วยสินะ” ผมยิ้มรับโดยดูซึ้ง ผมจำได้สนิทจนถึงวันนี้ว่าเงาที่บ้านท่านเริ่ดอร่อยถึงขนาด ก่อนไปอังกฤษผมก็ไม่เคยรับประทานอาหารเงาที่อร่อยปานนั้น เพราะเนื้อเงามักจะเหนียวและติดกับเม็ด แต่เงาที่บ้านท่านร้อนและหวานกรอบผมเข้าใจว่า จะเป็นฤดูแรก ๆ ที่มีเงาพันธุ์เงาโรงเรียน ภริยาท่านจัดเงาใส่กระเช้าไว้เต็มกระเช้า สามีท่านรับประทานอาหารไม่มาก ที่เหลือผมรับประทานคนเดียวหมดกระเช้า เปลือกเงาเต็มกระโถน ตั้งแต่นั้นมาผมเสียตังที่ไม่ได้ชิมรสเงาโรงเรียนตอนรับประทานอาหารเช้าที่บ้านท่านอีกเลย แม้การสนทนาภาษาอังกฤษระหว่างท่านกับผมจะมีต่อมาตราบจนผมรับราชการทหารครบกำหนด.

ภารกิจของผมในฐานะเป็นล่ามประจำตัวและทหารรับใช้นายทหารอเมริกันคือติดตามเขาไปทุกสถานที่ที่เขาต้องการ และอำนวยความสะดวกทุกอย่างที่จะพึงทำได้ให้เจ้านายฝรั่งของผมโดยเฉพาะพันโท ไนมัน งานชิ้นแรกเกี่ยวกับล่ามก็คือเขาต้องการจะศึกษาข้อบังคับของกองทัพบกไทยอย่างละเอียด

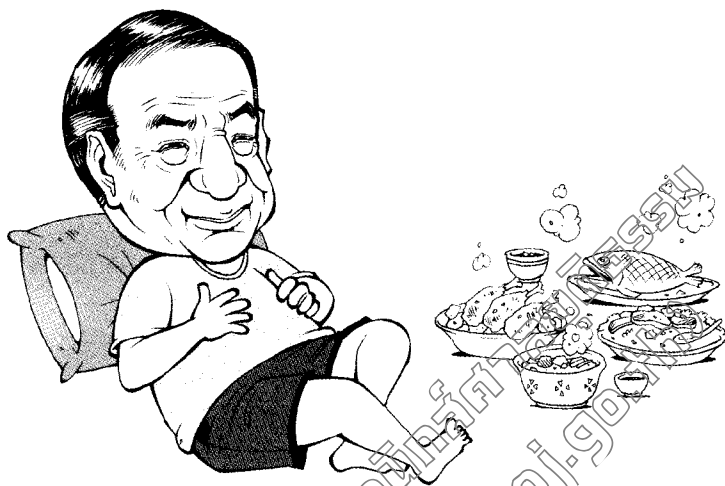

ทางฝ่ายไทยก็ได้จัดการแปลให้เขา แต่เขาไม่เข้าใจหลายตอน เขาถามผมเมื่ออ่านถึงตอนหนึ่งซึ่งมีคำว่า “CRADLE” ในข้อบังคับนั้น เขาถามผมว่าหมายความว่าอะไร เมื่อผมตรวจดูต้นฉบับภาษาไทยแล้วปรากฏว่า ผู้แปลหมายถึง “เปลพยาบาล” ซึ่งคงค้นมาจากพจนานุกรม แต่คำว่า “CRADLE” หมายถึง เปลสำหรับเด็กเล็ก ๆ นอน ส่วนเปลพยาบาลนั้นในภาษาอังกฤษคือ “STRETCHER” พันโท ไนมัน จึงสั่งให้ผมแปลข้อบังคับกองทัพบกของไทยเป็นภาษาอังกฤษให้เขาทั้งฉบับ ซึ่งใช้เวลาหลายวันกว่าจะเสร็จเรียบร้อย อย่างไรก็ตามในการประชุมระหว่างฝ่ายไทยกับฝ่ายอเมริกัน นายทหารหนุ่มไทยจากแซนด์เฮิสต์หลายนายทำหน้าที่ล่ามได้อย่างดียิ่ง เป็นที่ประทับใจนายทหารอเมริกันมาก.

อีกด้านหนึ่งของงานล่ามของผมก็คือเจ้านายฝรั่งของผมส่งให้ผมไปกับเจ้านายสิบของเขาไปตรวจอาวุธต่างๆ ที่สหรัฐอเมริกาให้กองพันทหารม้าทุกกองพัน ดูว่าเก็บรักษาไว้อย่างไร มีการใช้และซ่อมบำรุงตามหนังสือคู่มือการใช้อาวุธของเขาหรือไม่ ในภารกิจนี้ผมมิได้ทำหน้าที่ล่ามเท่านั้น แต่ตกที่นั่งนายจำเลยด้วย บางกองพันละเลยไม่ได้เหลียวแลเลย บางกองพันก็ดูแลรักษาเป็นอย่างดีมีอยู่กองพันหนึ่งที่ผู้บังคับกองร้อยฝรั่งพูดกับผมอยู่นานแต่ท่านไม่เข้าใจ ก็คิดว่าผมคงจะวิพากษ์วิจารณ์ท่าน เห็นหน้าท่านบอกบุญไม่รับ ผมก็พยายามอธิบายให้ท่านฟังว่าผมช่วยให้เขาเข้าใจสถานการณ์ของฝ่ายเราว่าเป็นอย่างไรเท่านั้นเอง ในกรณีนี้ผมแก้ตัวแทนอย่างไรก็ไม่หลุด เพราะท่านละเอียดจริง ๆ ดูท่านจะถือผมเป็นอริกับท่านทั้ง ๆ ที่ผมช่วยท่านเต็มที่แล้ว แต่ก็แปลกอีก ๓-๔ ปีต่อมาเรากลับมาพบกันอีกจนได้แต่พบกันในสถานที่ต่างกันคือผมเป็นกรรมการสอบไล่ปากเปล่าวิชาภาษาอังกฤษที่คณะนิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ซึ่งมีข้าราชการจากกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ รวมทั้งนักศึกษาผู้ใหญ่เรียนวิชากฎหมายกันมาก ท่านผู้บังคับกองร้อยผู้นี้เป็นนักศึกษา มาสอบปกติเปล่า ๆ ท่านนั้นมีการสอบไล่หลายคน ใครจะเข้าสอบกับกรรมการผู้ใด เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยจะจัดเรียงตามหมายเลขที่สมัครสอบ บังเอิญท่านผู้บังคับกองร้อยมาสอบกับผม รู้สึกท่านดีใจมากที่ได้มาสอบกับผม ผมก็ดีใจที่ได้พบท่านผู้มีเลือดทหารม้าด้วยกัน ตอนนี้ท่านรู้ภาษาอังกฤษดีพอสมควร เพราะท่านได้มีโอกาสไปศึกษาต่อที่ค่ายโฟเทินักซ์ (FORT KNOX) อันเป็นค่ายฝึกทหารม้ายานเกราะของสหรัฐฯ ท่านคุยกับเพื่อน ๆ ของท่านว่าผมให้คะแนนท่านถึง ๘๕% ท่านภูมิใจมาก ความจริงผมมิได้ให้คะแนนท่านเป็นกรณีพิเศษหากแต่เป็นไปตามเนื้อผ้า.

นอกจากการเป็นล่ามแล้ว เวลาไปปฏิบัติหน้าที่ต่างท้องที่ผมต้องจัดซื้ออาหารจากภัตตาคารที่ดีที่สุดในท้องถิ่นนั้น ๆ มาให้เจ้านายอเมริกันของผม และคณะรับประทานวันละ ๓ มื้อ พร้อมทั้งนำเสื้อผ้าของเขาไปซักกรีด และนำกลับมาช่วยแต่งเครื่องประดับยศและแถบให้เขาทุกวัน ส่วนผมกับพลทหาร เสมอ ๆ พลขับซึ่งเป็นทหารเกณฑ์ก่อนผมหนึ่งรุ่นได้รับความเอื้อเฟื้อจากพันโท ไนมัน ให้ได้รับประทานอาหารจากภัตตาคารที่เราสั่งอาหารให้เขาด้วยวันละ ๓ มื้อ อิ่มหมิพืมนกันทุกมื้อ เสื้อผ้าของเราเขาก็ออกค่าซักกรีดให้เสร็จเพราะเขารู้ว่าเราทั้งสองคนได้เบี้ยเลี้ยงวันละ ๔ บาทเท่านั้น.

มีอยู่วันหนึ่ง พันโท ไนมัน กับพันเอก ไวเทค (VITEK) ผู้ซึ่งจะมารับหน้าที่แทนเดินทางกลับกรุงเทพฯ จากสระบุรีโดยรถยนต์สเตชันแวกกอนของกองทัพบก มีพลทหาร เสมอ ๆ เป็นผู้ขับ ผมนั่งคู่กับเสมอ ขณะนั้นเวลาประมาณ ๒๔.๐๐ น. รถของเราแล่นมาตามถนนพหลโยธิน พวกเราทุกคนในรถนั่งหลับ

มาตามสบาย นอกจากพลขับเท่านั้น พอรถแล่นมาถึงดอนเมือง รถหยุดอย่างกะทันหันและแล้วก็แล่นต่อไปตามปกติ อีกสักครู่รถก็หยุดอย่างกะทันหันอีกทั้งมีเสียงห้ามล้อตามมาด้วยเป็นเช่นนี้อยู่ ๒ - ๓ ครั้ง พันโท ไนมัน ถามผมว่ามีเรื่องอะไรหรือ ผมซึ่งหลับ ๆ ตื่น ๆ มาตั้งแต่รถห้ามล้อครั้งแรก จึงถามเสมอต่ออีกทอดหนึ่ง เสมอบอกว่ามีรถจี๊ปของทหารอากาศขับอยู่ข้างหน้า คนขับเมาขับรถแกว่งไปแกว่งมา ไม่ยอมให้เราแซงขึ้นหน้า เราจึงแล่นช้าลง เขาก็แกล้งชะลอรถให้ช้าลงเกือบจะถึงขั้นจอดเราก็ต้องห้ามล้อกะทันหันเสร็จแล้วเขาก็เร่งเครื่องพอเราชะลอเขาก็ชะลอตาม รถจี๊ปคันนี้มีผู้โดยสารเต็มรถแต่งเครื่องแบบทหารอากาศทุกคน ล้วนแต่เมาเกือบไม่ได้สติทั้งหมด ส่งเสียงร้องเพลงเอะอะ ในทันใดนั้นเองผู้ขับรถจี๊ปก็แกล้งห้ามล้อรถกะทันหันอีกทำให้เราต้องห้ามล้อตามอย่างกะทันหันเช่นกัน พันโท ไนมัน เห็นกับตาของเขาเอง เขาจึงสั่งผมให้บอกเสมอว่าอย่าไปตอบโต้กับคนอันธพาล ขอให้รักษาทักษะสันติของกองทัพไทยไว้ให้ดี เจ้านายอเมริกันของเราพูดต่อไปด้วยว่า ถ้ารถรางจักรคันนี้เป็นรถส่วนตัวของเขาละก็เขาจะสั่งให้เสมอขับเบียดรถจี๊ปให้ตกคลองข้างถนนไปเลย เขาย้ำว่าให้เสมอปฏิบัติตามคำสั่งของเขาอย่างเคร่งครัด ผมแจ้งให้เสมอทราบคำสั่ง จากนั้นมาเสมอก็ต้องขับด้วยความระมัดระวัง ช้าบ้างเร็วบ้าง หยุดกะทันหันบ้างแล้วแต่ว่ารถจี๊ปข้างหน้าของเราจะอย่างไร พอเราเร่งจะแซงขึ้นหน้าเขาก็กีดกันโดยขับรถมาขวางอยู่กลางถนนทุกครั้งที่ไป พอเราหยุดเขาก็หยุดรออยู่ยืดยาวมาตลอดทาง รถจี๊ปของเขาและรถสเตชันแวกกอนของเราแล่นตามกันมาอย่างทุลักทุเล จนเลี้ยวสามแยกสะพานควายเข้าถนนประดิพัทธ์ถึงช่วงที่มีทางรถไฟผ่าน พอดีรรถไฟกำลังจะผ่านมารถทุกคันต้องหยุดตรงแผงกั้นถนนขณะรถไฟผ่าน รถจี๊ปทหารอากาศจอดหลัง

รถที่มาก่อนสองคันซึ่งจอดติดกับแผงกั้นถนน รถกองทัพบกของเราแล่นตามหลังมา เราหลีกเลี่ยงและชะลอให้รถอีก ๒-๓ คัน แทรกกลางระหว่างรถจี้บกับรถของเรา เพื่อป้องกันการปะทะกันโดยไม่จำเป็น พอร์ไทล์แล่นผ่านไป แล้วแผงกั้นถนนยกขึ้นแล้ว เสมอเร่งเครื่องสุดแรงแซงขวาขึ้นหน้ารถทุกคันที่อยู่ข้างหน้า ส่วนรถจี้บทหารอากาศเตรียมจะออก แต่ก็ยังไม่ทันรถของเรา เพราะอยู่ในที่จำกัดระหว่างรถคันข้างหน้ากับคันข้างหลัง เสมอก็ยังเหยียบสุดคันเร่งต่อไปอีก มุ่งหน้ากลับหน่วยของเรา รถจี้บทหารอากาศเปิดไฟหน้ารถระดับสูงเต็มที่แสดงความโกรธจัดที่เราขับแซงรถของเขาขึ้นหน้ามาในลักษณะที่เขาถือว่าเป็นยั่วโทสะเขา

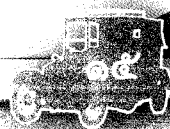
เขาขับรถตามมาอย่างรวดเร็วเขาพยายามที่จะเร่งให้ทันรถของเราแต่เสมอพลขับของเรามีโชพลับธรรมดา หากแต่เคยเป็นคนขับรถยนต์โดยสารสองแถวสายถนนตก-หลักเมือง ซึ่งขณะนั้นขึ้นชื่อว่ามีฝีมือทางฝ่าไฟแดง ตัดหน้า แทรก เบียดแซง หรือเฉี่ยวรถโดยสารประเภทเดียวกัน เพื่อโน้มน้าวผู้โดยสารข้างทางมานานปี เรื่องอย่างนี้เสมอถนัด แต่ครั้งนี้เขาได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติอย่างเดียวคือ “หลบและหลีกเลี่ยงรถให้พ้น” เท่านั้น รถจี๊ปพยายามอย่างไรก็ตามเรไม่ทัน รถของเราเร็วกว่าและพลขับก็เข้าช่องทิ้งไม่มาด้วย พอถึงโรงเรียนยานเกราะ ยามรักษาการณ์เปิดแผงกันทางเข้าเขตทหารให้เรานำรถเข้าบริเวณโรงเรียนยานเกราะ ก็พอดีรถจี๊ปทหารอากาศมาถึงเปิดไฟหน้ารถสว่างจ้าจ่อตรงอยู่ปากทางเข้าเขตทหารของเรา ทำนายเราอยู่ในที่ เหตุการณ์สงบลงเพียงนั้น ซึ่งถ้าหากนายทหารอื่นเป็นผู้โดยสารมาผมก็ไม่แน่ใจว่าเหตุการณ์จะยุติลงอย่างนั้นและเพียงนั้น ผมเองไม่ได้คิดตำหนิตหารอากาศกลุ่มนั้นเข้าไฉน เพราะว่าทำเขาคุมคันทางฝ่ายเราอยู่มาก อุดคึดไม่ได้ว่าอาจเป็นไปได้ที่พรรคพวกของผมเองซึ่งเป็นหนึ่งในถิ่นบางกระบือ คือเรื่องการทำดีทำต่อไม่มีใครสู้พอ คงจะไปทำอะไรเขาไว้หรือมีเรื่องกันมาก่อน โงะสินกันในครั้งนั้นว่า สิบบนนำจับทหารผู้กระทำผิดที่สารวัตรทหารจะได้รับสำหรับทหารม้าที่จับได้แต่ละรายนั้นแพงกว่าทหารเหล่าอื่นอีกหนึ่งเท่าตัว กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ผมก็ภาคภูมิใจที่ครั้งหนึ่งในชีวิตได้มารับราชการทหารในเหล่าทหารม้าซึ่งองอาจและผาดโผนพอตัว.

การปฏิบัติงานนอกสถานที่ของพันโท ไนมัน และคณะ โดยปกติจะเป็นที่โรงเรียนทหารม้าสระบุรี และที่สนามยิงปืนใหญ่บริเวณเขาพระงามจังหวัดลพบุรี ซึ่งผมและเสมอไปกับเขาทุกครั้ง

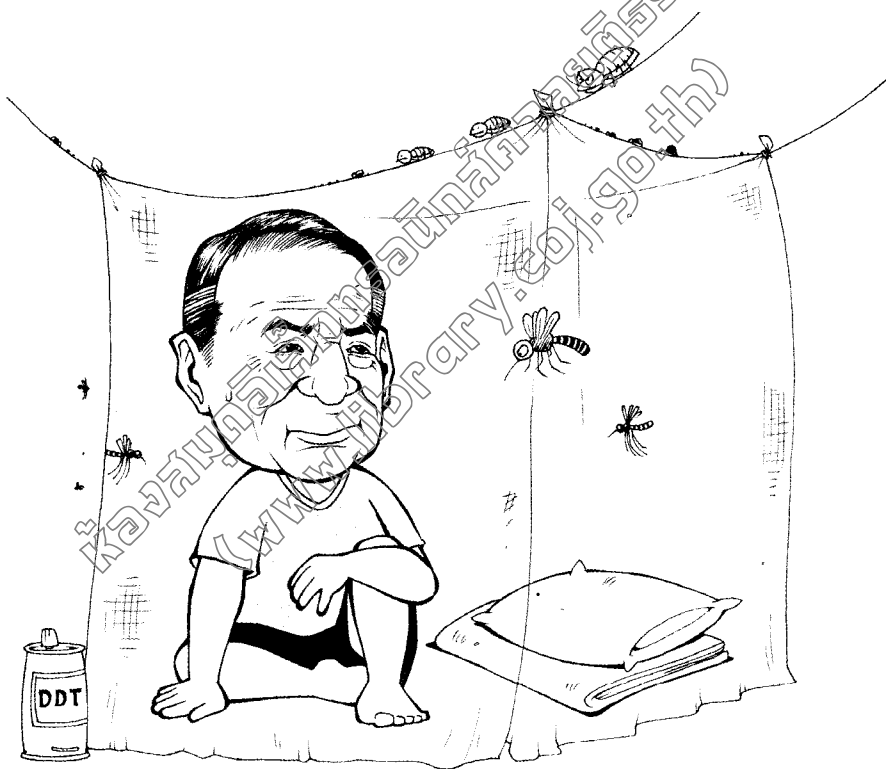

เมื่อตอนมีพิธีเปิดโรงเรียนทหารม้าที่สระบุรีนั้น พันโท ไนมัน ให้ผมติดตามเขาไปทุกแห่งในพิธีในฐานะเป็นทหารผู้อารักขาเขา เขาให้ผมยืนเนคไทผูกหนึ่งเส้น ผมไม่เคยเห็นพลทหารไทยคนใดผูกเนคไทกับเครื่องแบบพลทหารอย่างผม แต่เขาสั่งให้ผมผูก เพราะเป็นพิธีสำคัญของหน่วย เขาสั่งให้ผมเดินตามหลังเขา แต่เฉียงไปทางขวามือห่างจากเขา ๒ ก้าว เขาอธิบายให้ฟังด้วยว่าการเดินแบบนี้เป็นการเดินแบบทหารโรมัน แม้ทัพโรมันเดินอยู่ข้างหน้าทหารคนสนิทผู้อารักขา ต้องเดินอย่างองอาจตามหลังเฉียงขวาห่าง ๒ ก้าว และต้องตงใจเหมือนเหยี่ยว เมื่อมีภัยอันตรายอันใดจะเกิดแก่แม่ทัพ ทหารคนสนิทจะได้ปรัดเข้าไปปกป้องได้ทันทั่วทั้งที่ เขากล่าวต่อไปว่า การเดินตามในลักษณะดังกล่าวเป็นการเดินที่จะปกป้องผู้บังคับบัญชาได้ดีที่สุดเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน แต่เมื่อเขาเข้าประจำที่ในพิธีแล้วให้ผมยืนอยู่ข้างหลังเขา เขาทำอะไรให้ผมทำตาม แต่ถ้าเขาหันมาทำตาเขียวก็ให้หยุดทำตาม (ผมรำพึงอยู่ในใจว่าทำไมจะต้องทำตาเขียวด้วยสัญญาณอย่างอื่นไม่ได้หรือ) ในวันนั้นพอเข้าสู่พิธีเปิดโรงเรียนทหารม้าผมกระทำตามที่เขาสั่งทุกประการ เว้นแต่ว่าตอนยืนอยู่ข้างหลังเขาในระหว่างพิธีนั้นมีเรือดเจ้ากรรมคุณหนึ่งมันไถลออกมาจากกระเปาะหลังกางเกงผม ดีที่นายทหารไทยท่านหนึ่งซึ่งยืนอยู่ข้างหลังผมกรุณาช่วยปิดเจ้าเรือดตัวดีที่ไม่รู้จักกละเทอะออกไปจากกางเกงให้ผม มิฉะนั้นมันคงจะสร้างความเดือดร้อนให้ผมได้อีกโข.

พูดถึงตัวเรือด ที่บ้านพักที่โรงเรียนทหารม้าสระบุรีมีซุ่มกว่าที่โรงเรียนยานเกราะมาก วันแรกที่ผมไปค้างที่บ้านพักที่สระบุรี ผมเอา ดี.ดี.ที.ติดตัวไปด้วย ผมฉีดยาตามพื้นห้องจนดี.ดี.ที.นอนงอพื้นคิดว่าคืนนั้นคงจะหลับสบายไม่มีเรือดรบกวนที่ไหนได้ลงนอนได้ไม่ทันหลับเรือดมาเยี่ยมกันมากมาย ผมก็แปลกใจว่า ตัวเรือด

มาจากทางใด ในเมื่อผมฉีด ดี.ดี.ที.ถึงขนาดนั้นแล้ว จึงลุกขึ้นมาเปิดไฟดูปรากฏว่า
เรือดเคลื่อนขบวนมาตามสายมุ้ง ตัวเรือดเหล่านี้รู้ทางหนีที่ไล่ดีมันหลบซ่อน
อยู่ตามฝา เมื่อได้โอกาสก็ออกมาหาเลือดคนกิน.

มีเหตุการณ์อีกตอนหนึ่งที่น่าเล่าสู่กันฟัง คือเมื่อการสัมมนาที่โรงเรียนทหารม้าที่สระบุรีซึ่งเจ้านายอเมริกันของผมไปร่วมด้วยเสร็จสิ้นลง และเสร็จพิธีเปิดโรงเรียนอย่างเป็นทางการแล้ว ทางฝ่ายไทยผู้เป็นเจ้าภาพได้จัดเลี้ยงอาหารค่ำที่สโมสรนายทหารด้วย หลังการสัมมนา ผมก็กลับมาพักผ่อนในห้องทหารรับใช้ในบ้านพักที่เขาจัดไว้ให้นายทหารจัสแม็คพัก มีเจ้านายสิงคโปร์หนึ่งมาเรียกผมให้ไปร่วมรับประทานอาหารที่สโมสรนายทหารด้วย ผมขอตัวอ้างว่าอยากจะพักผ่อน ประเดี๋ยวเดียวจ่ากลับมาเรียกอีก บอกว่าเป็นคำสั่งของผบช.บังคับบัญชาให้ผมไปร่วมรับประทานอาหารที่สโมสร ผมเองไม่อยากไปเพราะสโมสรนายทหารนั้นพลทหารไม่มีสิทธิที่จะไปร่วมในงานเลี้ยงอาหารเลย จึงอดใจอยู่ แต่จำบอกว่า เป็นคำสั่ง ผมต้องไปผมก็ไปและได้รับการต้อนรับอย่างดีจากบรรดานายทหารที่ไปจากกรุงเทพฯ หลายคนชวนให้ผมดื่มแม็กไวน์ผมก็ดื่มไปสักแก้วสองแก้วทั้งๆ ที่ปกติผมไม่ดื่มสุรา อีกสักครู่ผมรู้สึกเจ้านายทหารไทยที่สระบุรีเองตั้งข้อรังเกียจผมที่เป็นพลทหารแล้วไม่รู้จักที่ต่ำที่สูงขึ้นไปยุ่มย่ามบนสโมสรนายทหารที่ร้ายกว่านั้นก็คือ ยังบังอาจดื่มวิสาสะดื่มสุราบนสโมสรเสียด้วย ผมก็ลำบากใจไม่รู้จักปฏิบัติตนอย่างไรผมเองไม่อยากขึ้นไปที่สโมสรนายทหารตั้งแต่แรกอยู่แล้ว ในจังหวะนั้นเองมีผู้มาเรียกผมให้ไปพบนายทหารชั้นนายพลท่านหนึ่ง ซึ่งได้รับเชิญมาเป็นแขกผู้มีเกียรติในงานนี้ด้วย ท่านผู้นั้นเคยไปดูงานในอังกฤษระหว่างที่ผมศึกษาอยู่ที่นั่น ท่านรู้จักชอบพอกันกับผม ผมพบท่านในงานประจำปีของสมาคมคัสสมาคมอันเป็นสมาคมของนักเรียนไทยในอังกฤษซึ่งขณะนั้นผมเป็นเลขานุการของสมาคม พอท่านทราบว่าผมมารับราชการทหารและอยู่ที่บริเวณงานเลี้ยงด้วย ก็เรียกให้ผมไปพบเพื่อสนทนาด้วย พอเข้าไปพบท่าน ผมยืนตรง

รายงานตัวกับท่าน แต่ท่านกรุณาให้ผมนั่งคุยกับท่านที่เก้าอี้วนที่จัดเฉพาะแขกสำคัญ ท่านคุยกับผมเป็นเวลานานอย่างกันเอง สิ่งที่ท่านทำเป็นเหมือน “ระงับช่วยจริง ๆ” จากวาระนั้นมา แม้ผมจะเป็นเพียงพลทหาร แต่ดูเหมือนว่าผมจะได้รับการยอมรับจากนายทหารเจ้าของถิ่นเสมือนผมติดตามมีนังกุฎครอบที่เดียว งานเลี้ยงคืนนั้นมีชีวิตชีวาขึ้นสำหรับผม นายทหารม้าที่ไปจากกรุงเทพฯ ขวนผมดื่มแมโขงแก้วแล้วแก้วเล่าถ้าผมจำไม่ผิดก็แปดแก้วพอดี เมื่องานเลิกผมเดินลงบันไดสโมสรนายทหารซึ่งค่อนข้างจะสูงชันมาได้อย่างปลอดภัย ผมยังคิดภูมิใจตนเองที่มีเลือดทหารม้าเข้มพอตัว เพราะเท่าที่ทราบ มีนายทหารม้าที่ตกบันไดสโมสรหลังงานเลี้ยงเป็นประจำ หลังจากนั้นผมก็เดินไปบ้านพักซึ่งอยู่ห่างจากสโมสรประมาณ ๑๐๐ เมตรเศษ แปลตที่ผมเห็นทางเข้าบ้านพักชัดเจน แต่บังคับตนเองให้ไปทางนั้นไม่ได้ ผมเดินเข้าไปในรั้วมะขามเทศทั้งๆ ที่รู้ตัวดีว่านั่นเป็นรั้วมะขามเทศ ผมเดินถอยหลังออกมาจากรั้ว แล้วเดินใหม่ ก็กลับเดินเข้าไปในรั้วมะขามเทศอีก ครั้งแล้วครั้งเล่า มารู้ตัวอีกทีก็ตอนที่กำลังไต่บันไดขึ้นเรือนรุ่งขึ้นเข้าผมยังไม่สร้างเมฆาใดนักแต่เคราะห์ดีที่เป็นเช้าวันอาทิตย์เจ้านายฝรั่งพักผ่อนผมจึงได้พักผ่อนตาม.

กลับมาพูดถึงโรงเรียนยานเกราะที่ทำงานของเราอีกครั้งหนึ่ง พวกผมซึ่งเป็นพลทหารเกณฑ์ก็มี “สโมสร” (พลทหาร) ของเราเหมือนกัน สโมสรของเราตั้งอยู่ที่ใต้ถุนของแผนกเตรียมการอันมีโรงครัวและสุขาเป็นผากันห้อง เราฉวยทุกโอกาสในการที่จะสังสรรค์กัน มีเรื่องใหญ่ที่นำขึ้นต้นสำหรับพวกเราอยู่เรื่องหนึ่งคือ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ตอนนั้นดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกและมียศเป็นพลเอก มาตรวจเยี่ยมหน่วยทหารม้าหลายหน่วยและหลายกองพัน

ซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกันกับโรงเรียนยานเกราะ ตามข่าวที่วงการผู้สันทัดกรณีของเรา
ในหมู่พลทหารด้วยกันไปแอบได้ยินมาว่า “พณฯ จอมพล สฤษดิ์ฯ” ไม่พอใจมาก
ที่นายทหารเวรที่กองรักษาการณ์ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ตอนที่ท่านมาตรวจเยี่ยม
ตอนเช้าตรู่นั้น ทั้งตามหน่วยทหารบางหน่วย ที่จัดอาหารให้ทหารรับประทาน
ก็บกพร่อง ท่านว่าแทนที่กับข้าวจะเป็นผักก็ดูเหมือนหันเหวกกล้วยให้ทหาร
รับประทานกัน พวกเราก็กินตามประสาปากหอยปากปูที่สโมสรของเราว่า
เสียดายแทนเจ้านายของเราเหลือเกินที่ท่านผู้บัญชาการทหารบกไม่มาตรวจที่
กองบังคับการโรงเรียนยานเกราะบ้าง ไม่มีอะไรที่ท่านจะตำหนิได้เลย ตรงกันข้าม
ท่านควรจะต้องชมเชยเราเสียด้วยซ้ำไปเพราะเรื่องของระเบียบวินัยเราก็เป็นหนึ่ง
การแต่งกาย การอยู่เวรยาม หรืองานอื่นที่ได้รับมอบหมายก็เรียบร้อย เรื่องของ
ความสะอาดของสถานที่ก็ไม่มีที่ติ ขนาดหลังจกบประตูหน้าต่างยังหาที่ฝุ่น
ละอองจับไม่ได้ ส่วนสุขา นั้นไม่ใช่เฉพาะของนายทหารเท่านั้น แม้ของพลทหาร
เราก็เคยเชื่องได้ว่าสะอาดระดับเดียวกับของโรงแรมชั้นที่หนึ่งในยุคนั้นทีเดียว
แม้ว่ามาตรฐานเครื่องสุขภัณฑ์จะไม่ดีเท่าก็ตาม เรื่องอาหารการกินก็เหมือนกัน
ท่านผู้พันของพวกเราควบคุมเรื่องอาหารเองจึงไม่มีรั่วไหล พวกเรากินอาหารที่
มีคุณค่าและมีรสชาติพอใช้ทีเดียว กินกันได้เต็มอิ่มทุกคนและทุกมื้อ ต่อมาอีก
ไม่นานเราก็ต้องย้ายที่ทำงานของเราไปอยู่ที่โรงทหารแห่งใหม่ที่อยู่ถัดไปจากที่
อยู่เดิม โรงทหารแห่งนั้นเก่าและสกปรกมากโดยเฉพาะสุขา นั้นหมดสภาพของ
ความเป็นสุขาไปนานแล้ว ผู้ที่จะเข้าสาดต้องปีนประตูเข้าไปนั่งยอง ๆ บนแผ่นไม้
กระดานที่ดอกตะปูติดกับวงกบประตูสูงจากพื้นเกือบหนึ่งฟุต เพราะส้วมตันไป
นานเท่าใดไม่มีใครทราบจึงมีแต่พื้นห้องสุขาเป็นหลุมส้วมแทน ระหว่างทำความ

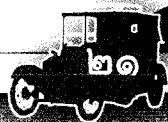
สะอาดนั้น พวกผมต้องใช้ผ้าพันหน้าอุดจมูกไว้ตลอดเวลา แต่ในที่สุดหลายวันต่อมาก็ทำความสะอาดได้เสร็จ จากนั้นที่ทำงานของแผนกเตรียมการใหม่ก็สะอาดและน่าอยู่เหมือนที่เดิมทุกประการ.

ในเวลาเช้า ที่ ๆ พลเอก ขาดิชาฯ มาทำงาน ที่กองรักษาการณ์จะมีแมวมองออกไปเฝ้าคอยดูที่ถนนใหญ่หน้าทางเข้าหน่วย พอรถของท่านเลี้ยวจากสี่แยกเกียกกายมุ่งมายังหน่วยของเรา แมวมองจะให้สัญญาณกองรักษาการณ์ตั้งแถวเป่าแตรเดี่ยวทำความเคารพท่านเมื่อรถท่านมาถึง อยู่มาวันหนึ่งพลสัญญาณแตรเดี่ยวเป่าแตรอย่างไรไม่ทราบ เสียงแหบแห้งท่านจึงสั่งให้ผู้เป่าแตรเดี่ยวผู้นั้นเป่าแตรสัญญาณทำความเคารพใหม่ให้เป่งไปเรื่อย ๆ ไม่ให้หยุด อีกประมาณ ๑๕ นาที ท่านผู้การฯ ขาดิชาฯ จึงสั่งให้หยุด จากนั้นมาแตรสัญญาณทำความเคารพของกองรักษาการณ์เสียงดังฟังชัดไพเราะและอีกเหมสมเป็นสัญญาณของเหล่าทหารม้าที่เกรียงไกร ซึ่งแตกต่างไปอีกแบบหนึ่งจากเสียงแตรเดี่ยวสัญญาณทำความเคารพของเหล่าทหารราบซึ่งเราได้ฟังกันคุ้นหู.

การเป่าแตรสัญญาณทำความเคารพที่กองรักษาการณ์นั้นต้องเป่าทุกครั้งที่มีนายทหารยศชั้นนายพลจะผ่านเข้าออก ดังนั้นทางกองรักษาการณ์จะต้องเฝ้าสังเกตตลอดเวลาว่าเมื่อใดจะมีนายทหารยศชั้นนายพลผ่าน ตามปกติจะมีแมวมองไปคอยสังเกตการณ์อยู่เป็นประจำ วันหนึ่งผู้สังเกตการณ์ให้สัญญาณว่าจะมีนายพลผ่านกองรักษาการณ์ ทางกองรักษาการณ์ก็ตั้งแถวเพื่อทำความเคารพปรากฏว่าไม่มีนายพลผ่านมา มีแต่นักเรียนนายร้อยทหารบก ๔ นาย เดินผ่านมา ซึ่งทั้ง ๔ นาย ก็ต้องยืนตรงทำความเคารพด้วย ต่างคนต่างก็แปลกใจที่ไม่แลเห็นนายพลผ่านเข้ามาที่หน้ากองรักษาการณ์ เหตุที่เกิดความผิดพลาดขึ้น

เป็นเพราะพลทหารที่เป็นแมวมองนั้นแยกสีฟ้าสักหลาดพันห่มวกของนักเรียน
นายร้อยซึ่งเป็นสีแดงเลือดนกจากสีฟ้าสักหลาดพันห่มวกของนายพลซึ่งเป็น
สีบานเย็นไม่ได้ เขาคิดว่านายพลกำลังจะเดินผ่านกองรักษาการณ์ถึง ๔ นาย.

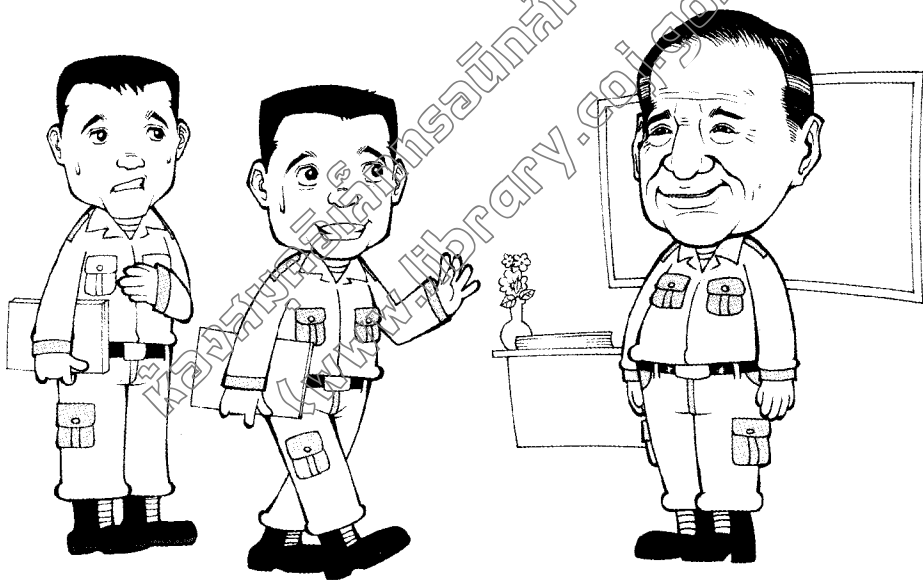
นอกเหนือจากภารกิจด้านเป็นล่ามและเป็นทหารรับใช้ของนายทหาร
จัสแม็ค ที่ ๆ หนา ๆ พลเอก ชาตียาฯ สั่งผมให้ปฏิบัติแล้ว ท่านยังได้มอบหมาย
ให้ผมไปสอนวิชาภาษาอังกฤษแก่นายทหารนักเรียนและนักเรียนนายทหารใน
หลักสูตรผู้บังคับหมวดและนักเรียนนายร้อยสำรองของโรงเรียนยานเกราะ ซึ่งมี
ผู้เข้าเรียนประมาณ ๑๐๐ กว่าคนด้วย ในบรรดาศิษย์รุ่นแรกของผมนี้ เป็นผู้ที่
สำเร็จหลักสูตรจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ๔ นาย และที่สำเร็จ
การศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ อีกหลายนาย ที่สำเร็จหลักสูตรนักเรียน
นายร้อยสำรองก็มีมาก เป็นนายทหารสัญญาบัตรที่ได้รับการเลื่อนขั้นขึ้นมาจาก
นายทหารชั้นประทวนประมาณ ๑ ใน ๕ ส่วนที่เหลือเป็นนักเรียนนายร้อยสำรอง
ของโรงเรียนยานเกราะเองอีก ๓๐ กว่าคน ๆ หนา ๆ พลเอก ชาตียาฯ ได้กำชับให้
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหลักสูตรนี้ สั่งให้นักเรียนทุกคนเรียกผมว่า “ครู”
และมีใช้เรียกว่า “พลทหาร” ทั้งให้ติดป้ายหน้าแท่นบรรยายว่า “ครูธานินทร์ฯ”
ที่จะเล่านี้เป็นการสอนครั้งแรกในชีวิตของการเป็นครูของผม.

ในวันแรกของการเข้าสอนนั้น เป็นต้นเดือนมิถุนายนอากาศอบอ้าว
แต่ก่อนเข้าสอนตอนบ่าย ผมกลับรู้สึกหนาว แต่กับรับประทานอาหารกลางวันได้
มากกว่าปกติ ครั้งแรกที่ผมเข้าบรรยาย ผมต้องทำความเคารพ และรายงานตัว
กับบรรดาศิษย์รุ่นแรกของผมว่า :

“กระผม พลทหาร ธาณินทร์ กรัยวิเชียร ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับการ
โรงเรียนยานเกราะให้มาสอนวิชาภาษาอังกฤษนายทหารนักเรียน และนักเรียน
นายทหารในหลักสูตรผู้บังคับหมวด และนักเรียนนายร้อยสำรองนี้ ขอรับกระผม”

“กระผม พลทหาร ธาณินทร์ กรัยวิเชียร
ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับการโรงเรียน
ยานเกราะให้มาสอนวิชาภาษาอังกฤษ
นายทหารนักเรียน และนักเรียนนาย
ทหารในหลักสูตรผู้บังคับหมวดและ
นักเรียนนายร้อยสำรองนี้ ขอรับกระผม”

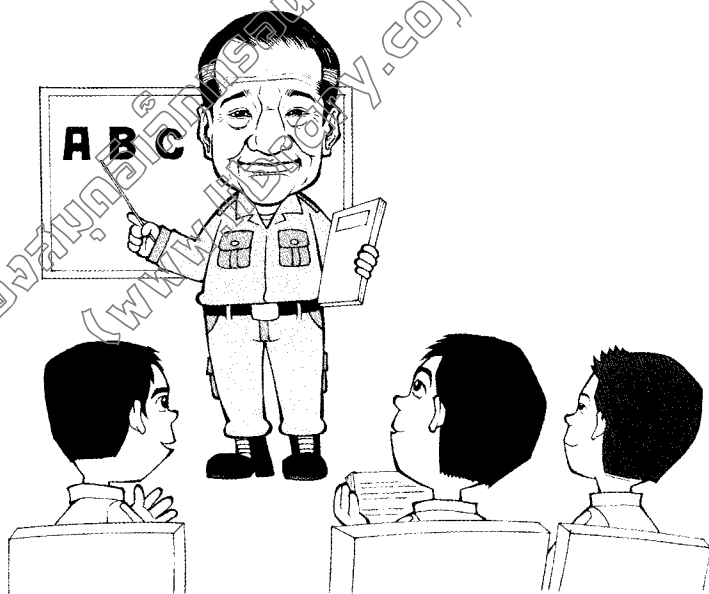

(ศิษย์ของผมผู้หนึ่งซึ่งในปัจจุบันเป็นพลเอก จำการรายงานตัวครั้งแรกของผมได้และเล่าพื้นความหลังให้ผมฟังเมื่อไม่กี่วันมานี้ ซึ่งผมเองได้ลืมรายละเอียดตอนนี้ไปนานแล้ว).

ตอนแรกของการบรรยาย ผมรู้สึกตื่นเต้นเพราะศิษย์ของผมหลายคนเป็นผู้อาวุโสและเป็นผู้บังคับบัญชาของผมเองด้วย แต่พอสอนไปได้สักเล็กน้อย ดุศิษย์ทั้งหลายให้ความสนใจมากขึ้นเป็นลำดับ และบางคนก็ซักถามด้วยจึงทำให้คลายความตื่นเต้นและมีความเพลิดเพลินในการสอนเข้ามาแทนที่ เมื่อหมดเวลาสอนแล้ว ผมก็ต้องทำความเคารพศิษย์อีกครั้งหนึ่งก่อนออกจากห้องบรรยาย ผมปฏิบัติเช่นนี้ตลอดมา.

การสอนค่อนข้างยาก เพราะศิษย์ของผมมีพื้นความรู้ภาษาอังกฤษไม่เท่ากัน อาจแบ่งออกได้เป็นสามระดับ ระดับสูงสุดคือ ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี ซึ่งได้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ และผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย ระดับกลาง คือ ผู้ที่เป็นนายร้อยสำรอง และนักเรียนนายร้อยสำรอง ระดับล่าง คือ ผู้ที่เลื่อนยศขึ้นมาจากนายทหารชั้นประทวน การที่จะสอนนักเรียนทั้งสามระดับในชั้นเดียวกันในเวลาเดียวกันให้ได้ผลเท่ากัน ให้นักเรียนเข้าใจเหมือนกันเป็นเรื่องยาก แต่ก็ไม่พินิจเสีย ผมพยายามเสาะหาเรื่องที่นักเรียนทั้งสามระดับมีความสนใจร่วมกันไปสอน อันได้แก่ เกร็ดขำขันหรือที่น่าสนใจต่าง ๆ (ANECDOTES) เรื่องที่ผู้อยู่ในแต่ละระดับไม่ค่อยคุ้นเคย เรื่องภาษาที่ใช้พูดกันทางโทรศัพท์ สำนวนโวหารต่าง ๆ ที่ใช้พูดกันเสมอ ๆ รวมตลอดถึงมารยาทในสังคมแบบตะวันตกในโอกาสต่าง ๆ ส่วนการทดสอบก็ต้อง แบ่งเป็น 3 ระดับเช่นเดียวกัน โดยให้ระดับ เอ.

มีคะแนนเต็ม ๑๐๐ ระดับ บี. คะแนนเต็มเพียง ๘๕ และระดับ ซี. คะแนนเต็ม ๗๐ เพื่อจูงใจแถมบังคับให้นักเรียนทุกคนตอบข้อทดสอบในระดับพื้นความรู้ที่แท้จริงของตนเอง ซึ่งได้ผลตามที่คาดหมายไว้ พอทดสอบเสร็จผมก็มีเฉลยปัญหาทุกปัญหาที่ทดสอบในแต่ละระดับให้ศิษย์ไปศึกษาด้วยตนเองได้ และผมสอนพิเศษให้นักเรียนในระดับ ซี. ตอนสุดสัปดาห์ด้วย จึงทำให้การศึกษาได้ผลดีพอสมควรบรรดาศิษย์ทุกระดับสนใจในการสอน และทดสอบของ “ครูธำนิทร์” ผู้ที่ทำคะแนนได้สูงสุดแต่ละระดับได้รับรางวัลจากผมเมื่อจบหลักสูตรแล้ว.

ผมสอนมาได้ประมาณ ๑ สัปดาห์ ก็มีคณะนายทหารระดับสูง ๕ - ๖ คน ชุดหนึ่งมาสังเกตการสอนของผม เมื่อผมสอนเสร็จผมก็ทำความเคารพศิษย์ของผมตามปกติ คณะนายทหารชุดนี้เรียกหัวหน้านายทหารนักเรียนไปพบและดำหนิว่า ผมเป็นครูทำไมไม่ให้นักเรียนทำความเคารพก่อน หัวหน้านายทหารนักเรียนติงว่านายทหารสัญญาบัตรจะทำความเคารพพลทหารก่อนได้อย่างไร แต่คณะนายทหารชุดนี้เห็นว่าความเป็นครูนั้นสำคัญ แม้ครูจะเป็นเพียงพลทหารก็ตาม นายทหารซึ่งเป็นศิษย์ก็ต้องทำความเคารพครูก่อนเสมอ ในการเข้าสอนครั้งต่อไปผมแปลกใจมากที่ผมกำลังจะทำความเคารพศิษย์ของผมอยู่พอดี ศิษย์ของผมก็ทำความเคารพก่อนทั้งตอนเข้าสอนและเสร็จการสอน.

หลังจากที่ผมสอนต่อมาได้อีก ๑ สัปดาห์เศษ ก็มีนายทหารระดับสูงอีกชุดหนึ่งมาสังเกตการสอนของผม เมื่อผมสอนเสร็จแล้วนายทหารผู้สังเกตการณ์ชุดใหม่นี้เรียกหัวหน้านายทหารนักเรียนไปต่อว่าว่าเป็นนายทหารแล้วไปทำความเคารพพลทหารก่อนได้อย่างไร หัวหน้านายทหารนักเรียนก็รายงานชี้แจงว่าตอนแรกก็ปฏิบัติอย่างที่ท่านกล่าว แต่ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติอย่างนี้จากคณะนายทหารที่มาสังเกตการณ์ชุดแรก นายทหารผู้สังเกตการณ์ชุดที่สองนี้ยังยืนยันกรานว่าไม่ถูกต้องตามประเพณีทหารที่จะปฏิบัติเช่นนั้น หัวหน้านายทหารนักเรียนจึงเรียกประชุมบรรดาเพื่อนร่วมชั้นว่าจะทำอย่างไรกับครุธานินทรฯดี ในที่สุดที่ประชุมของศิษย์ของผมลงความเห็นร่วมกันว่าให้ผมถอดเครื่องหมายของความเป็นพลทหารออก คือ แฉกคอ “พล.ม.” อันเป็นเครื่องหมายต้นสังกัดของผม คือ กองพลทหารม้า และแฉกคออีกด้านซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเหล่าทหารม้ายานเกราะ ซึ่งมีรูปรถถัง เกือกม้า และกระบี่ไขว้ แล้วศิษย์ผมก็มาสั่งให้ผมทำตามคำสั่งนี้

เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งระหว่างนายทหารผู้สังเกตการณ์ทั้งสองชุด ในแง่ที่ว่าผมมาสอนในฐานะเป็นพลเรือนมิใช่ฐานะเป็นพลทหาร ผมก็บอกศิษย์ว่ายุงยากเปล่า ๆ ไม่ต้องเคารพผมหรอก ผมไม่ถืออะไร หัวหน้านักเรียนพร้อมด้วยเพื่อนร่วมชั้นอีกหลายคนบอกผมว่า ตนเองอยู่ในฐานะลำบากไม่ทราบว่าจะปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกต้อง ขอให้ผมให้ความร่วมมือด้วย ผมก็อดใจไม่ได้ ศิษย์ของผมก็ได้เอ่ยกับผมต่อไปอีกแห่งหนึ่งว่า ในอีกฐานะหนึ่งผมก็เป็นผู้อยู่ในบังคับบัญชาของบรรดาศิษย์ทั้งหลายเหมือนกัน เขาจึงออกคำสั่งให้ปฏิบัติตาม ผมจึงต้องทำตามคำสั่งของศิษย์ คือ ถอดเครื่องหมายของความเป็นพลทหารออกก่อนเข้าสอน ผมปฏิบัติอยู่เช่นนี้ได้สองสามวัน ท่านผู้พันของผมมาพบเข้าก็ต่อว่าผมว่าเป็นพลทหารไม่มีสิทธิถอดเครื่องแบบไม่ว่าในกรณีใดก็ตาม ดังที่เคยสั่งไว้เมื่อเริ่มเข้ารับราชการทหารแล้ว ผมเรียนชี้แจงท่านว่าผมไม่ได้ประสงค์จะถอดเครื่องแบบของพลทหารเลย แต่บรรดาศิษย์ของผมสั่งและผมก็เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นลำดับมาให้ท่านฟัง แต่ท่านก็ยืนยันคำสั่งเดิมว่าเป็นพลทหารต้องแต่งเครื่องแบบตลอดเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ วันนั้นผมจึงไม่ได้ถอดแฉกก่อนเข้าไปสอน บรรดาศิษย์ทั้งหลายไม่พอใจ สิ้นชั่วโมงบรรยายผมอธิบายให้ศิษย์ฟังว่าเกิดอะไรขึ้นและท่านผู้พันของผมสั่งอย่างไร แต่ศิษย์ของผมก็ยังสั่งผมว่าคราวต่อไปเวลามาสอนขอให้ครูมาถอดแฉกในชั้นเรียนแทน ศิษย์ของผมขอภัยผมและจะขอรับผิดชอบต่อผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นของผมเอง เพราะเขาถูกกดดันจากผู้บังคับบัญชาหลายฝ่ายของเขา และเขาไม่มีทางออกอื่นใดที่ดีกว่านี้อีกแล้ว ในบรรดาศิษย์ของผมบางส่วนหนึ่งก็เป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผมในระดับหนึ่งด้วย ผมจึงต้องทำตามคำสั่งซึ่งขัดแย้งกันกับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาท่านอื่น

ของผมด้วย โชคดีที่ผมสอนได้อีกไม่กี่ครั้งก็ครบกำหนดเวลารับราชการทหารของผม เมื่อผมกลับมาเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษาแล้วก็ยังกลับไปสอนจนจบหลักสูตรนี้ด้วย โดยไม่มีปัญหาเรื่องการทำความเคารพอีกต่อไป.

ผมรับราชการทหารอยู่เพียงสามเดือนก็ครบกำหนดปลดจากประจำการ เนื่องจากผมเคยเป็นยุวชนทหารสอบไล่ได้ชั้นนายสิบปีที่สอง จึงได้รับยกเว้นไม่ต้องรับราชการทหารเป็นเวลา ๒ ปีเต็ม หากแต่ต้องรับราชการทหารเพียงสามเดือนเท่านั้น.

วันสุดท้ายในการรับราชการทหารของผม ผมได้ขอให้พี่สงวน สัตยะยุคต์ พี่สาวคนโตของผมจัดทำอาหารเลี้ยงพรรคพวกชาวโรงเรียนยานเกาะของผมทั้งที่เป็นทหารรุ่นก่อนและรุ่นเดียวกันกับผมที่“สโมสร”ได้ถูกแผนกเตรียมการของเราผมย้ายกับพี่สาวผมว่าพรรคพวกผมกินจุ ขออาหารสำหรับ ๑๐๐ คน แต่ขอให้ มีปริมาณเท่ากับคนธรรมดา ๒๐๐ คน รับประทานกัน พี่สงวนฯ จัดให้ตามที่น้องชายประสงค์ มีพรรคพวกของผมซึ่งเป็นชาวโรงเรียนยานเกาะและเพื่อนร่วมรุ่นจากหน่วยใกล้เคียงมาร่วมรับประทานเลี้ยงประมาณ ๔๐ คนเศษ แต่พอรับประทานไปได้สักครู่เดียว ผมรู้สึกว่าการที่พี่สาวของผมจัดมาเลี้ยงทำท่าจะไม่พอเสียแล้ว จึงต้องรีบสั่งซื้อจากร้านอาหารใกล้เคียงมาเพิ่มเป็นการเร่งด่วนอีกเกือบเท่าตัว เมื่อลาจากกันในวันนั้น จึงได้อิมหนาสำราญทั่วหน้ากัน.

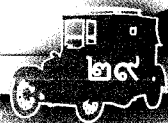
ต่อมา ผมได้มีโอกาสสอน และสนทนากับบรรดานายทหารหลายเหล่าในวาระต่าง ๆ ต่อมา ผมเรียนถามหลายท่านว่า กรณีที่พลทหารเป็นครูและนายทหารสัญญาบัตรเป็นนักเรียนนี้ ใครจะต้องทำความเคารพก่อน? ไม่มีผู้ใดตอบคำถามของผมได้ ส่วนมากมักจะยิ้มแล้วไม่ตอบ บางรายก็ว่ากรณีเช่นของผมนี

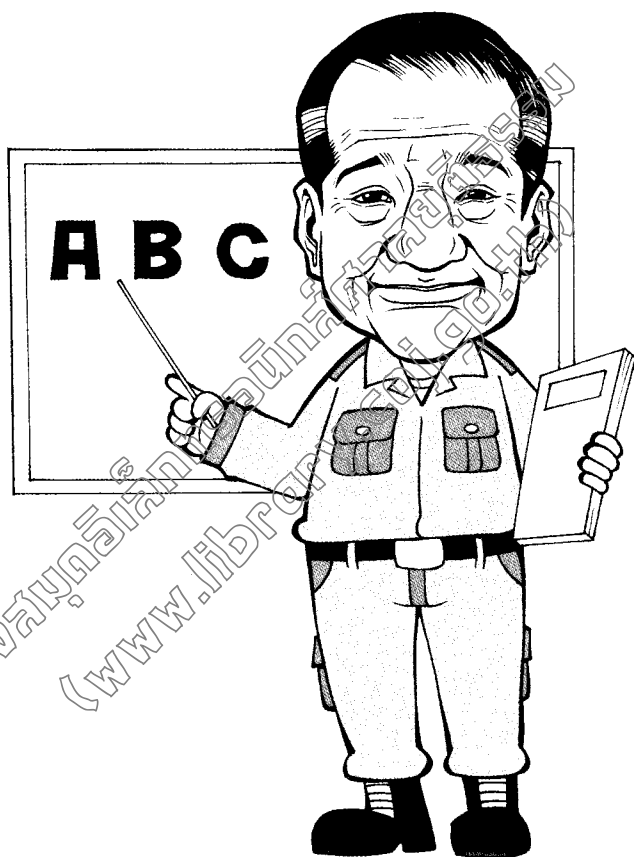

แทบจะไม่มีเลย ซึ่งก็ได้เป็นการตอบคำถามของผม อย่างไรก็ตามเมื่อ ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา ผมกราบเรียนถาม ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรีและรัฐบุรุษ ด้วยคำถามเดียวกันนี้เพราะท่านอยู่เหล่าทหารม้ายานเกราะและเป็นผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ ๕ ในขณะนั้นและท่านก็รู้จักผมตอนเป็นพลทหารด้วย ท่านตอบผมว่าทั้งศิษย์และครูควรต้องทำความเคารพพร้อมกัน เพราะแต่ละฝ่ายมีวัดที่สูงและต่ำกว่าอีกฝ่ายหนึ่งด้วยกัน กล่าวคือ ฝ่ายหนึ่งเป็นนายทหารแต่เป็นศิษย์ อีกฝ่ายหนึ่งเป็นพลทหารแต่เป็นครู ผมสอบถามคำถามนี้มาจากท่านแล้วไม่มีท่านใดให้คำตอบที่มีเหตุผลดีและแจ่มกระจ่างเท่ากับ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เลย.

อนึ่ง ก่อนที่ ฯพณฯ พลเอก ขาดิชาชัย ชุณหะวัณ จะถึงแก่อสัญกรรมเล็กน้อย ฯพณฯ พลเอก เปรม ฯ เสด็จให้ผมฟังว่า “คุณขาดิชาชัย ฯ ประรภให้ฟังว่า ท่านคุยกันกับนายทหารม้าร่วมรุ่นของท่านว่า : “มีพวกเราทหารม้าเป็นนายกรัฐมนตรีในเวลาใกล้เคียงกันถึง ๓ คน” ผู้ฟังก็ฉงนและถามว่า : “ก็เห็นมีอยู่ ๒ ท่าน คือ ท่านเองกับพลเอก เปรมฯ เท่านั้นไม่เห็นจะมีใครที่ไหนอีก?” พลเอกขาดิชาชัย ฯ ชี้แจงว่า “ก็พลทหาร ธาณินทร์ ฯ ไงเล่า” “เออ จริงสิครับ” ผู้ซักถามกล่าวสนับสนุนในท้ายที่สุด.

พลทหาร ธานีินทร์ ๙

เรื่องของพลท.ร. ธานินทร์

จัดทำโดย

สำนักงานศาลยุติธรรม